

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Riemesteenweg 23.155 (Evergem, Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2022H214
Augustus 2022

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Kim Aluwé

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2022

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV

Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	5
1.1	Administratieve gegevens	5
1.2	Het uitgevoerde onderzoek.....	6
1.3	Advies op basis van de resultaten	7
2	Bibliografie.....	8

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.....5

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
b) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert NV Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
c) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Evergem
	Deelgemeente	Ertvelde
	Postcode	9940
	Adres	Riemsesteenweg- Kerreweg
	Toponiem	Riemesteenweg 23.155
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 107407$ $Y_{\min} = 207257$ $X_{\max} = 108312$ $Y_{\max} = 207876$
d) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers	Evergem, Afd. 4/Ertvelde, Sectie A, nummers 409C en 410W + openbaar domein. Evergem, Afd. 4/Ertvelde, Sectie C, nummers 354R, 353N, 353M, 355C, 1104B, 1104C en 351 + openbaar domein.	

1.2 Het uitgevoerde onderzoek

De opdrachtgever plant rioleringswerken en wegeniswerken rond de Riemesteenweg en Kerreweg te Evergem (Ertvelde). De rioleringswerken omvatten het ruimen van de grachten langsheen de Kerreweg en de serres van een tuinbouwbedrijf, het aanleggen van 63m regenwaterleidingen onder de Riemesteenweg als verbinding tussen waterlopen 43/44 en waterloop nr.2.81a, het aanleggen van 77m vuilwaterleidingen onder de Riemesteenweg, het inbuizen van waterloop nr.2.81a over een lengte van 58m en het aanleggen van 124m open gracht (6,5m breed en max. 2m diep) volgens het originele traject van waterloop nr.2.81a . De wegeniswerken omvatten het heraanleggen van de Riemesteenweg over ca. 71m.

Het plangebied maakt deel uit van de zandstreek en bevindt zich op de grote dekzandrug Maldegem-Stekene ten westen van het kanaal Gent-Terneuzen. Op het plangebied staan meerdere kleinere waterlopen aangeduid. Deze wateren vanop de zandrug zuidwaarts af in de Avrijevaart om van daaruit oostwaarts richting het kanaal Gent-Terneuzen te vloeien. De quartaire afzettingen op het plangebied bestaan uit een basis van getijdenafzettingen van het Eemiaan (marien en estuarien) gevolgd door een fluviatiele afzetting van het Weichseliaan. De top bestaat uit een eolische afzetting (zand tot silt) van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen. Op het plangebied worden zandbodems met een duidelijke ijzer en/of humus B horizont aangetroffen die variëren van droog tot matig nat.

Ertvelde wordt voor het eerste vermeld in bronnen uit 1167. Bij meerdere opstanden en oorlogen tussen de 14de en eind 17de eeuw lijdt Ertvelde zwaar onder het geweld en vinden talrijke verwoestingen plaats. De omgeving van het plangebied zelf, nabij Rieme, was op het einde van de 13de eeuw nog onontgonnen. De aanleg van het kanaal Gent-Terneuzen zorgt ervoor dat de wijk Rieme reeds in de 19de eeuw een handelscentrum wordt. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werden door de Duitsers bunkers gebouwd deel uitmakend van de Hollandstelling. Door zijn ligging aan het kanaal Gent-Terneuzen had Ertvelde ook veel te lijden tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Het plangebied bevindt zich in de 18de- 19de eeuw in een zeer agrarische omgeving tussen Ertvelde en het gehucht Rieme. De voorlopers van de Riemesteenweg en Kerreweg zijn op de kaarten reeds aanwezig. De omgeving wordt gedomineerd door akkers, de enige bewoning bevindt zich net ten westen van het plangebied op de hoek van de Riemesteenweg en een 18de-eeuwse verbindingsweg met de Kerreweg. Hoewel op de orthofoto uit 1971 het agrarische karakter van de omgeving nog duidelijk zichtbaar is, neemt de bewoning voornamelijk langsheen de Riemesteenweg steeds grotere proporties aan. Op de orthofoto uit 2000-2003 verschijnt ook het grote en is de omgeving ingericht zoals ze ook tot op de dag van vandaag nog waar te nemen is.

In een straal van 2km rond het plangebied vonden al meerdere archeologische onderzoeken plaats. Over het algemeen wijzen deze onderzoeken op een lange occupatiegeschiedenis in de omgeving startende in het Mesolithicum/Neolithicum met sporensites uit de metaaltijden, Romeinse tijd, middeleeuwen, nieuwe tijd en Nieuwste tijd.

Concreet dient ter hoogte van het onderzoeksgebied uitgegaan te worden van een matige tot hoge trefkans inzake archeologische erfgoed. De verwachting bestaat uit zowel artefactensites als resten van bewoning, begraving of andere activiteiten in de vorm van bodemsporen.

De geplande werken hebben echter nauwelijks invloed op het archeologisch bodemarchief. Het ruimen van bestaande grachten, de aanleg van een nieuwe riolering onder de bestaande verharding en de heraanleg van de wegen vinden plaats in een reeds verstoorde bodem binnen het bestaande gabarit. Enkel het inbuizen van waterloop nr.2.81a over een lengte van 58m en het aanleggen van 124m open gracht (6,5m breed en max. 2m diep) zorgen mogelijks voor een extra verstoring van het archeologisch bodemarchief. De kanttekening die hierbij gemaakt dient te worden is dat de nieuwe gracht het originele traject van de waterloop zal volgen en de bodem hier in het verleden dus vermoedelijk ook al tot op een bepaalde diepte werd verstoord. De beperkte oppervlakte van deze ingreep zorgt er bovendien voor dat verder onderzoek niet zal leiden tot nuttige kenniswinst en verder onderzoek kosten-baten aldus niet aangewezen is. Er kan dan ook een vrijgave geadviseerd worden.

1.3 Advies op basis van de resultaten

Op basis van deze gegevens wordt geen verder onderzoek geadviseerd. De geplande werkzaamheden vormen geen bedreiging voor het bodemarchief. Er hoeft geen programma van maatregelen te worden opgesteld.

Ondanks het advies tot vrijgeven van het terrein, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht, conform artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. De civieltechnisch uitvoerder is verplicht eventuele toevalsvondsten binnen drie dagen na ontdekking te melden bij Onroerend Erfgoed.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2022

AGIV

Cartesius

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

NGI Cartesius

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

